

Rekenvoorbeelden

Bij artikel **Pensioenschade**

van E.M. Budwilowitz

NRL

De rekenvoorbeelden beginnen met te laten zien wat de nieuwe regeling voor pensioenopbouw betekent ten opzichte van de oude regeling. Daarin laat ik ook globaal zien op welke wijze de hogere opbouw van pensioen voor vervroegd uitreden kan worden aangewend.

Vervolgens maak ik een vergelijking van premievrije opbouw volgens de oude regeling en volgens de nieuwe regeling. Hierdoor wordt duidelijk waarom de nieuwe regeling tot extra pensioenschade kan leiden bij degenen die premievrij pensioen opbouwen.

[Subkopje]Waardeoverdracht ouderdomspensioen voor vervroegd uitreden
Voor het pensioengevende salaris ben ik uitgegaan van € 35.000. De franchisebedragen en opbouwpercentages zijn gebaseerd op de reglementen van het ABP. De opbouwduur bedraagt in beide voorbeelden 40 jaren.

Uitwerking 1

Pensioen- loon	AOW fran.	Oude regeling (tot 2006)			Aantal jaren	Opbouw OP
		Grond- slag	Opbouw perc.	Opbouw jaar		
35.000	13.000	22.000	1,90%	418	40	16.720

Pensioen- loon	AOW fran.	Nieuwe regeling (per 2006)			Aantal jaren	Opbouw OP
		Grond- slag	Opbouw perc.	Opbouw jaar		
35.000	9.600	25.400	2,05%	521	40	20.828

Door de verlaging van de aow-franchise neemt de pensioengrondslag toe. Mede door gelijktijdige verhoging van het opbouwpercentage wordt er per jaar meer ouderdomspensioen opgebouwd. Op jaarbasis gaat het om een verhoging van € 103 per jaar (€ 521 -/- € 418) en over 40 jaren bedraagt het verschil uiteindelijk € 4.108 per jaar.

Het bedrag van € 4.108 (per jaar) kan worden gebruikt voor vervroegd uitreden. Hiervoor wordt eerst de contante waarde bepaald waarbij rekening wordt gehouden met sterftekansen, rekenrente, kosten pensioenfonds et cetera. De contante-waardefactor stel ik op 13. De totale waarde van het hogere ouderdomspensioen bedraagt € 53.404.

Stel dat men eerder met werken wil stoppen onder de volgende condities:

- een ouderdomspensioen volgens de oude regeling, dus van € 16.720 per jaar;
- een uitkering van 70% van het salaris, dus een uitkering van € 24.500 per jaar.

Voor vervroegd uitreden is een kapitaal beschikbaar van € 53.404. In dat geval kan men ongeveer 2,2 jaren voor de AOW-leeftijd het werken beëindigen.

Uit dit rekenvoorbeeld blijkt overigens dat met de aanpassing van de pensioenopbouw weliswaar geprobeerd is het prepensioen via een omweg te laten bestaan, maar dat er wel sprake is van een versobering. Het rekenvoorbeeld is gebaseerd op gegevens van

het ABP. In de oude regeling kon men op 62-jarige leeftijd, dus drie jaren voor de AOW-leeftijd vervroegd uitreden met een uitkering van 70% van het salaris. In de nieuwe regeling gaat het om 2,2 jaren.

Pensioenschade volgens oude regeling

De volgende uitwerking laat zien wat er bij arbeidsongeschiktheid met de pensioenopbouw gebeurt. Op dat moment bedraagt het salaris € 24.500.

Uitwerking 2

Pensioen-AOW loon	fran.	Grondslag	Opbouw perc.	Opbouw jaar	Aantal jaren	Opbouw OP
Eindloon						
35.000	13.000	22.000	1,90%	418	40	16.720
Middelloon						
20.000	13.000	7.000	1,90%	133	1	133
21.500	13.000	8.500	1,90%	162	1	162
23.000	13.000	10.000	1,90%	190	1	190
24.500	13.000	11.500	1,90%	219	1	219
26.000	13.000	13.000	1,90%	247	1	247
27.500	13.000	14.500	1,90%	276	1	276
29.000	13.000	16.000	1,90%	304	1	304
30.500	13.000	17.500	1,90%	333	1	333
32.000	13.000	19.000	1,90%	361	1	361
33.500	13.000	20.500	1,90%	390	1	390
35.000	13.000	22.000	1,90%	418	<u>30</u>	<u>12.540</u>
					40	15.153
Premievrij						
20.000	13.000	7.000	1,90%	133	1	133
21.500	13.000	8.500	1,90%	162	1	162
23.000	13.000	10.000	1,90%	190	1	190
24.500	13.000	11.500	1,90%	219	<u>37</u>	<u>8.085</u>
					40	8.569

Bij een eindloonregeling (loonontwikkeling niet relevant) bedraagt het ouderdomspensioen € 16.720.

Bij een middelloonregeling bedraagt het ouderdomspensioen € 15.153.

Bij een premievrije opbouw bedraagt het ouderdomspensioen € 8.569.

Bij een eindloonregeling wordt gedurende de gehele periode € 418 per jaar opgebouwd.

Bij een middelloonregeling begint de opbouw bij € 133 per jaar en is deze € 418 per jaar pas na 10 jaar opgebouwd.

Is sprake van een premievrije opbouw, dan wordt er nooit € 418 per jaar opgebouwd.

Het salaris blijft € 24.500 en hierdoor stagneert de opbouw bij € 219 per jaar.

Vergeleken met de eindloonregeling bedraagt de pensioenschade € 8.151 per jaar en – vergeleken met de middelloonregeling – € 6.584 per jaar.

Pensioenschade nieuwe regeling bij verlaging pensioengevende salaris met 30%

Het pensioengevende salaris en de opbouwduur zijn zoals in uitwerking 2, maar de franchise en het opbouwpercentage zijn volgens de nieuwe regeling. Voor de premievrije opbouw is uitgegaan van een verlaging van het pensioengevende salaris naar 70%. Het salaris dat € 24.500 zou hebben bedragen wordt € 17.150.

Uitwerking 3

Pensioen- loon	AOW fran.	Grond- slag	Opbouw perc.	Opbouw jaar	Aantal jaren	Opbouw OP
Middellood						
20.000	9.566	10.434	2,05%	214	1	214
21.500	9.566	11.934	2,05%	245	1	245
23.000	9.566	13.434	2,05%	275	1	275
24.500	9.566	14.934	2,05%	306	1	306
26.000	9.566	16.434	2,05%	337	1	337
27.500	9.566	17.934	2,05%	368	1	368
29.000	9.566	19.434	2,05%	398	1	398
30.500	9.566	20.934	2,05%	429	1	429
32.000	9.566	22.434	2,05%	460	1	460
33.500	9.566	23.934	2,05%	491	1	491
35.000	9.566	25.434	2,05%	521	<u>30</u>	<u>15.642</u>
					40	19.165
Premievrij						
20.000	9.566	10.434	2,05%	214	1	214
21.500	9.566	11.934	2,05%	245	1	245
23.000	9.566	13.434	2,05%	275	1	275
17.150	9.566	7.584	2,05%	155	<u>37</u>	<u>5.752</u>
					40	6.486

Het ouderdomspensioen in het gedeelte 'Middellood' is in de nieuwe regeling hoger dan in de oude. De hoogte van de ouderdomspensioenen volgens de oude regeling (uitwerking 2) en de nieuwe regeling (uitwerking 3) mag echter niet met elkaar worden vergeleken, omdat in de nieuwe regeling een extra opbouw voor eventueel vervroegd uittreden zit.

Relevant is wel de wijziging in premievrije pensioenopbouw. In uitwerking 2 bedraagt de jaaropbouw € 219 bij een inkomen van €24.500. In uitwerking 3 bedraagt de jaaropbouw € 155. De opbouw is door de nieuwe regeling dus lager geworden.

Pensioenschade nieuwe regeling bij verlaging opbouwpercentage met 50%

Als sprake is van een verlaging van het opbouwpercentage geeft de volgende uitwerking:

Uitwerking 4

Premievrij						
20.000	9.566	10.434	2,05%	214	1	214
21.500	9.566	11.934	2,05%	245	1	245
23.000	9.566	13.434	2,05%	275	1	275
24.500	9.566	14.934	1,03%	153	<u>37</u>	<u>5.664</u>
					40	6.398

Het pensioengevende salaris bedraagt € 24.500 en de aow-franchise is volgens de nieuwe regeling verlaagd, waardoor er een hogere pensioengrondslag ontstaat. Het opbouwpercentage is echter gehalveerd van 2,05 naar 1,025. De opbouw per jaar bedraagt nu €153.

Dit betekent het volgende:

- Onder de oude regeling wordt per jaar € 219 premievrij opgebouwd.
- Leidt de nieuwe regeling ertoe dat het pensioengevende salaris wordt verlaagd, in het voorbeeld met 30%, dan bedraagt de opbouw per jaar €155.
- Leidt de nieuwe regeling ertoe dat het opbouwpercentage wordt verlaagd, in het voorbeeld met 50%, dan bedraagt de opbouw per jaar € 153.

Uit deze rekenvoorbeelden blijkt dat de nieuwe regeling tot meer pensioenschade kan leiden. De hoogte van het salaris dat men verdiende op het moment dat arbeidsongeschiktheid ontstaat, is mede bepalend voor de hoogte van de schade.

Er zijn voor wat betreft dit salaris 'kantelpunten'.

In het voorbeeld waarbij het pensioengevende salaris door de nieuwe regeling met 30% is verlaagd, komt het erop neer dat als op het moment van arbeidsongeschikt worden het salaris hoger is dan € 10.946 er een 'extra' pensioenschade ontstaat.

Het kantelpunt is te berekenen door de vergelijking: $(X \text{ (is salaris)} -/- \text{ € } 13.000) \times 2,05\% = (0,70X -/- 9.566) \times 2,05\%$.

In het voorbeeld waarbij het opbouwpercentage door de nieuwe regeling is verlaagd, bedraagt het kantelpunt € 17.023 volgens de vergelijking $(X -/- \text{ € } 13.000) \times 1,9\% = (X -/- \text{ € } 9.566) \times 2,05\% \times 50\%$.